

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6181/2020
28.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Љиљана Петрић адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Марија Кнежевић адвокат из ..., ради развода брака, вршења родитељског права и издржавања, одлучујући о ревизији туженог која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 346/20 од 17.09.2020. године, у седници већа која је одржана дана 28.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 346/20 од 17.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи П2 66/2020-10 од 11.06.2020. године, ставом првим изреке тужбени захтев је делимично усвојен. Ставом другим изреке, разведен је брак закључен дана ...1997. године пред матичарем у ..., под текућим бројем ../1997 између тужиле АА са генералијама као у овом ставу изреке, и туженог ББ, са генералијама као у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, малолетна деца парничних странака ВВ, рођена ...2009. године у ..., ЈМБГ ... и ГГ, рођен ...2017. године ЈМБГ ..., ради самосталног вршења родитељског права поверена су мајци, тужили АА из Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да на име свог доприноса за издржавање малолетне деце странака плаћа, и то на име свог доприноса за издржавање малолетне ВВ износ од по 8.000,00 месечно, а на име свог доприноса за издржавање малолетног ГГ износ од по 5.000,00 динара месечно, од доношења пресуде док за то трају законски услови на руке или на рачун тужиле, до 15-ог у месецу за текући месец, у случају доцње са законском затезном каматом од доспелости сваке поједине месечне рате па до исплате, под претњом принудног извршења. Ставом петим изреке, уређено је виђање туженог са малолетном децом парничних странака на начин одређеном у овом ставу изреке. Ставом шестим изреке, преко досуђеног тужбени захтев ради плаћања доприноса за дечије издржавање до траженог износа од 20.000,00 динара за малолетну ВВ и до траженог износа од 10.000,00 динара за малолетног ГГ, као и за период од утужења до доношења пресуде, одбијен је као неоснован. Ставом седмим изреке, констатовано је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 346/20 од 17.09.2020. године жалбе су одбијене и пресуда Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи П2 66/2020 од 11.06.2020. године је потврђена, ставом првим изреке, а трошкови жалбеног поступка тужили нису досуђени, што је констатовано ставом другим изреке.

Против другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију у односу на одлуку о самосталном вршењу родитељског права и у делу којим је одлучено о дечијем издржавању због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану другостепену пресуду, у смислу одредбе члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 са изменама и допунама), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 98. став 5. ЗПП, на коју се тужени у ревизији позива (достављање туженом поднеска тужиље од 11.06.2020. године на дан главне расправе пред првостепеним судом), није учињена пред другостепеним судом да би била разлог за изјављивање ревизије у смислу члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак дана ...1997. године у ..., где им је последње заједничко пребивалиште. Не живе заједно четири месеца пре подношења тужбе, а односи у браку су озбиљно и трајно поремећени. У браку је рођено двоје малолетне деце, ВВ-дана ...2009. године и ГГ-дана ...2017. године, који од престанка заједнице живота парничних странака бораве назименично код оба родитеља. Тужила је рођена 1978. године и завршила је средњу школу, радно је способна и нема здравствених проблема, запослена је у фабрици ... „ДД“ у ... и месечно зарађује око 30.000 динара. Сем редовних месечних примања других примања нема, с тим да парничне странке примају дечији додатак у укупном износу од 6.000,00 динара. Поседује непокретности, њиву површине 1 ха, на којој мајка има доживотно плодоуживање. Кућа у којој живи је власништво њене другарице и нема обавезу плаћања закупнине. Има издатке за трошкове струје, воде, интернета, укупно у месечном износу од 9.000,00 динара. Има издатке и за грејање у укупном износу од 60 евра. Има издатке за трошкове домаћинства и за хигијенска средства. Родитељи тужиље су разведени и нису у могућности да је материјално помажу. Тужени је рођен 1972. године, завршио је средњу школу и по струци је ..., радно је способан и здравствених проблема нема, запослен је „ББ“ у ... од фебруара 2020. године и прима зараду у месечном износу од 31.000,00 динара. Сем зараде других редовних месечних примања нема, с тим да са тужиљом прима дечији додатак у износу од 6.000,00 динара месечно. По потреби ради прековремено, за који рад му послодавац исплаћује накнаду. Код послодавца је запослен на радном месту радник у ..., радно време му је од 6 до 15 часова и ради сваке суботе. Непокретну имовину не поседује, кућа у којој живи је власништво његове мајке која живи на другој адреси. Има издатке за струју у месечном износу од 3.700,00 динара, комуналне услуге и воду у месечном износу од око 8.000,00 динара, интернет у износу од 1.200,00 динара и фиксни телефон

у износу од 600,00 динара. Такође има издатке за исхрану и за хигијенска средства, као и за грејање. Малолетна ВВ је ученица четвртог разреда основе школе, а малолетни ГГ иде у јаслице. Здрава су деца, с тим што је малолетна ВВ имала операцију ... током 2019. године. Пред Центром за социјални рад малолетна ВВ, у разговору са стручним радником, изјавила је да једнако воли родитеље, да не може да се одлучи са којим би волела да живи, али због неприлагођености у основној школи у ... волела би да промени школску средину и образовање настави у ... да би стекла пријатеље, а ову жељу њени родитељи уважавају. Тужила је изјавила да је ћерка попустила у учењу кад није живела са њом што се одразило и на њено постигнуће у школи, јер је увек учила са мајком, што је отац потврдио. Отац је рекао стручном раднику да би му било жао да се деца раздвоје, а пошто је ћерка у предпубертетној фази сматра да јој је неопходна мајчинска-женска фигура са којом може да разговара о одређеним темама, те да га једино брине да код мајке деца не буду сама, јер дадила коју ангажује не стиже увек на време. Тужила је пред центром изјавила, да због промењених околности сматра да заједничко вршење родитељског права, иако је тражено постављеним тужбеним захтевом, не би функционисало пошто деца желе да живе код ње, па је центар мишљења да заједничко вршење родитељског права над малолетном децом није могуће, обзиром да тужила није сагласна, те да малолетна деца парничних странака треба да буду поверена мајци на самостално вршење родитељског права уз одржавање личног контакта између деце и оца по договору родитеља и по жељи деце, а у случају да виђање не функционише по наведеном моделу, предложено је одржавање личног контакта деце са другим родитељем сваког првог, другог и трећег викенда у месецу у трајању од петка од 18 часова до недеље до 18 часова, с тим да отац преузме децу из домаћинства мајке и да их истој благовремено врати, половину зимског распуста, други дан верских и државних празника од 10 до 18 часова, рођендане деце наизменично.

Код тако утврђеног чињеничног стања правилан је закључак нижестепених судова да је основан тужбени захтев за поверавање малолетне деце парничних странака на самостално вршење родитељског права мајци, одговарајуће уређење начина одржавања личних односа малолетне деце са оцем, као и издржавање.

Одредбом члана 77. став 3. Породичног закона прописано је да један родитељ сам врши родитељско право на основу одлуке суда и када родитељи не воде заједнички живот или нису закључили споразум о вршењу родитељског права.

Одредбом члана 266. став 1. Породичног закона прописано је да у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права суд је дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Одредбом члана 270. истог закона прописано је да пре него што донесе одлуку о заштити права детета или вршењу родитељског права суд је дужан да затражи стручно мишљење органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима, а одредбом члана 272. став 2. да ако родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу, о висини доприноса за издржавање од стране другог родитеља и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем доноси суд.

У смислу одредбе члана 266. став 1. Породичног закона, по налажењу Врховног касационог суда, најбољи интерес малолетне деце је да буду поверени на самостално вршење родитељског права мајци, имајући у виду утврђено чињенично стање и извештај Центра за социјални рад, односно органа старатељства. Побијана пресуда је донета у складу са напред наведеним одредбама породичног закона, као и члана 3. став 1. Конвенције о правима детета.

Неосновани су наводи у ревизији туженог да је постављеним тужбеним захтевом тужиља тражила да парничне странке заједнички врше родитељско право, те да је поднесак тужиље којим је преиначила тужбу у делу везаном за вршење родитељског права туженом уручен дана 11.06.2020. године, па тужени није имао могућност да ангажује за себе стручну помоћ, имајући у виду постигнути договор странака склопљен пре подношења тужбе, који није промењен све до главне расправе дана 11.06.2020. године.

Кад законодавац предвиђа заједничко вршење родитељског права онда има у виду споразум родитеља који је услов таквог начина вршења права родитеља.

Уколико споразума нема или споразум због промењених околности отпадне, онда није могуће заједничко вршење родитељског права. У овом случају нема споразума о заједничком вршењу родитељског права, због чега је правилна одлука нижестепених судова да се малолетна деца парничних странака повере мајци, тужиљи у овој парници, ценећи при том и најбољи интерес детета у складу са утврђеним чињеничним стањем.

Правилна је и одлука о доприносу туженог за издржавање малолетне деце парничних странака и то да тужени доприниси издржавању малолетне ВВ износом од по 8.000,00 динара месечно, а малолетног ГГ износом од 5.000,00 динара месечно, док ће преостали део износа неопходног за издржавање малолетне деце сносити мајка делимично новчаним давањима, а делимично свакодневним радом и старањем о заједничкој деци, јер је донета у складу са критеријумима прописаним одредбом члана 160. и 162. Породичног закона, а која се ревизијом посебно и не побија.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић